

10.5.2019

KUNTIEN HARKINNANVARAISEN VALTIONOSUUDEN KOROTUKSEN HAKEMINEN VUONNA 2019**KUNTA: Kemijärven kaupunki****YHTEYSHENKILÖ (NIMI, SÄHKÖPOSTI JA PUHELINNUMERO):****kaupunginjohtaja Atte Rantanen, atte.rantanen@kemijarvi.fi, puh. 040 726 6601**

1. **KUNNAN YKSILÖIDYT TALOUSVAIKEUDET, JOIHIN HAETAAN HARKINNANVARAISTA VALTIONOSUUDEN KOROTUSTA SEKÄ PERUSTELUT, JOTKA OSOITTAVAT EM. VAIKEUDET POIKKEUKSELLISIKSI TAI TILAPÄISIKSI. LISÄKSI YKSILÖITYNÄ TALOUSVAIKUTUSTEN AJANKOHTA JA EUROMÄÄRÄINEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN:**

Kemijärven kaupungilla kertyy vuonna 2019 alijäämää arviolta 1,5 miljoonan euroa verotulojen tilitysmuutosten, valtionosuusleikkausten ja erikoissairaanhoidon kulujen vuoksi. Vuoden 2019 tuloksessa on mukana satunnaisia tuloja 0,6 milj. euron (Kemijärven lämpö ja vesi Oy maksaa aiempien vuosien liikevoittovaroista).

TULOSENNUSTE 30.6.2019 tilanteessa				
2.vuosineljännes	TA2019	lask. Tot 30.6	TOT 30.6.	TPE2019
Toimintatuotot	18 204 000	9 102 000	9 555 626	19 150 000
Toimintakulut	-72 332 390	-36 166 195	-37 705 122	-74 850 000
Toimintakate	-54 128 390	-27 064 195	-28 149 496	-55 700 000
Verotulot	30 366 000	15 183 000	14 148 575	29 766 000
Valtionosuudet	24 896 500	12 448 250	12 442 056	24 899 000
Rahoitustulot- ja menot	1 239 000	619 500	759 318	1 440 000
Vuosikate	2 373 110	1 186 555	-589 820	405 000
Poistot	-2 360 440	-1 180 220	-1 196 774	-2 500 000
Satunnaiset tulot	600 000	300 000	300 000	600 000
Tilikauden tulos	612 670	306 335	-1 486 594	-1 495 000

Kemijärven kaupungilla on lisäksi tilinpäätöksen 2018 mukaan kumulatiivista alijäämää 4,1 miljoonaa euroa, joten alijäämäkehitys on erittäin vaikea. Kumulatiiviset alijäämät on katettava vuoteen 2023 mennessä.

A: Kertyvä alijäämä 2019 muodostuu verotilitysrytmytyksen muutoksesta (Kuntaliiton ennuste 5/2019 ja 8/2019) arviolta 0,6 milj. euroa.

B: Kertynyt ja kertyvä alijäämä muodostuu Kuusamon kaupungille hallinto-oikeuden päätöksen mukaan maksetuista lasten huostaanotosta aiheutuvista korvauksista yhteensä 1,3 miljoonaa euroa, jotka vuodelle 2019 kustannuksina 0,1 milj. euroa. Kaupunki ei saanut valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeiden päätös saatiin vasta talousarvion hyväksymisen jälkeen. (kts. erillinen selvitys)

C: Kertynyt alijäämä muodostuu vuonna 2017 henkilöstölle maksetuista henkilökohtaisten lisien vajeiden korjauksesta yhteensä 1,5 miljoonaa euroa (kts. erillinen selvitys), joiden vaikutus jatkuu palkkojen heko-erinä v. 2019 yhteensä 0,4 milj. euroa (on mukana talousarviossa). Vaikutus pienenee henkilöstön eläköitymisen johdosta tulevina vuosina.

D: Alijäämä muodostuu myös tehdyistä valtionosuusleikkauksista (VOS-muutos 2015, kiky-sopimus/vos 2017-2019) vaikutus yhteensä 0,9 milj. euroa ao. vuosille ja 2,0 milj. euroa vuosille 2015-2019.

E: Kertynyt ja kertyvä alijäämä muodostuu kaupungin sote-menojen kasvusta erityisesti ensihoidon ja erikoissairaanhoidon kustannusten osalta 1,0 milj. euroa v. 2019.

Kaupungin vuosikate on ollut positiivinen, mutta se ei ole riittänyt kattamaan poistoja. Poistot tehdään tasapoistoina ja pisintä mahdollista poistoaikaa käyttäen. Investointien osalta on kertynyt korjausvelkaa, sillä alijäämäkehityksen vuoksi lainarahoituksella tehdyt investoinnit on jouduttu pitämään mahdollisimman alhaisina. Kaupunki on velkaantunut (suhteellinen velkaantuneisuus 64 %) ja lainanhoitokate on vain 0,5. Tuloveroprosentti on 21,50. Kaupungin käyttötalousmenoja ei ole saatu vähennettyä samassa tahdissa, kuin valtionosuusmuutokset ja kaupungin väestörakenne ovat muuttuneet. Talousarvion ylitykset maksetaan velkarahalla.

KUNNAN OMAT TOIMENPITEET POIKKEUKSELLISEN TAI TILAPÄISEN TALOUDELLISEN TILAN KORJAAMISEKSI (ESIM.: VEROPROSENTTI, TAKSAT, LAINOITUS TAI MENOSÄÄSTÖT):

Kemijärvi on kamppailut koko 2000-luvun rakennemuutospaikkakuntana ja globalisaation vaikutusten edelläkävijäkäräjänä (Salcomp v. 2004 yht. 800 työpaikkaa, Stora Enson sellutehdas v. 2008 yht. 250 työpaikkaa, valtionhallinnon tehtävien keskittäminen v. 2000-2019 yht. 1000 työpaikkaa jne.). Kaupunki on pyrkinyt sopeuttamaan omaa palvelutoimintaansa ja henkilöstömäärä onkin puolittunut ao. aikana (v. 2000 yhteensä 1200 työntekijää ja v. 2019 yht. 550 työntekijää). Tästä huolimatta kaupungin talouden tasapainoon saaminen on ollut erittäin haasteellista valtionhallinnon toimenpiteiden, väestömuutoksen ja elinkeinoelämän muutosten johdosta.

Kaupungin tytäryhtiöistä erityisesti vuokratalot (100 % kaupungin omistama) on em. rakennemuutosten johdosta ollut kaupungin tukitoimien varassa sekä viimeiset 10 vuotta myös velkasaneerauksessa, mikä päättyy tämän vuoden lopussa. Vuokratalot on saanut ARA:n myöntämän Raivaaja –palkinnon v. 2018 tekemästään asuntojen muutos- ja purkutöiden sekä nk. kakkosasunnoiksi myynnin kehittämisideoinnin vuoksi. Kaupunki on joutunut lainoittamaan ja avustamaan vuosittain vuokratalojen toimintaa ja sitoutumaan valtionkonttorin edellyttämiin saneeraustoimiin ja niiden rahoitukseen. Saneerausohjelman päättyessä

vuokratalojen lainojen takaisinmaksu alkaa ja näihin lainanhoitokuluihin joudutaan jälleen antamaan kaupungin rahoitusta, koska vuokratalojen oma rahoitustilanne on erittäin heikko.

Vuonna 2015 toteutettu valtionosuusjärjestelmän uudistus vei Kemijärveltä lähes 2,0 milj. euron valtionosuudet vuosina 2015-2019.

JO TOTEUTETUT TOIMENPITEET:

- Talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2015-2018
- Ammatillisen koulutuksen siirto Rovaniemen koulutuskuntayhtymälle v. 2015
- Omaisuuden myynti ; vesi- ja viemäriulaitos v. 2016
- Taksojen korotukset vuosina 2016-2019
- Tulo- ja kiinteistöverojen korotukset vuosina 2016-2019; tuloveroprosentti 21,5 %
- Palveluverkkoselvitykset ja toimenpiteet vuosina 2014-2019
- SOTE-yhteistyöselvitykset ja toimenpiteet vuosina 2018-2019
- Henkilöstömäärän väheneminen eläkepoistumaa ja rakenneratkaisuja hyödyntäen
- Liikkeenluovutukset v. 2018-2019
 - tehostettu palveluasumisyksikkö 50 asiakaspaikkaa ja henkilöstö, myös kiinteistö myyty liikkeenluovutuksen yhteydessä
- Palvelusetelien käyttöönotto v. 2018-2019
- Yhteistyö muiden kuntien kanssa
 - ympäristönsuojelun viranomaistehtävät siirretty v. 2018 toteutettavaksi yhteistyössä neljän kunnan muodostamassa kuntayhtymässä (Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue/Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä)

A) TULOSSA OLEVAT JA PÄÄTETYT TOIMENPITEET:

- Kaupunginvaltuusto on päättänyt hyväksyessään vuoden 2019 talousarvion, että tulevina vuosina tavoitellaan 5 miljoonan euron säästöjä (suunnittelukauden raami).
- Talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2019-2022 liitetään osaksi talouden sopeuttamisohjelmaa (Perlacon Oy) ja käsitellään kaupunginvaltuustossa viimeistään joulukuun kokouksessa ennen talousarvion 2020 hyväksymistä (liitteenä).
- Ulkopuolisen konsultin käyttö talouden saneerausohjelman toteutukseen (Perlacon Oy), työ valmistuu vuoden 2019 loppuun mennessä ja valtuusto käsittelee ohjelman viim. 16.12.2019.
- Tilaliikelaitoksen perustaminen vuoden 2020 alusta on päätetty ja toteutetaan.
- Kiinteistönhoidon liikkeenluovutus 100 % tytäryhtiölle Roikka Oy:lle v. 2020 alusta on päätetty ja toteutetaan
- Laboratoriotuotteen liikkeenluovutus alkuvuodesta 2020 on valtuustossa 9.9.2019.
- Omaisuuden myynti (tontit, maa-alueet ja kiinteistöt, yhtiöosuudet) on valmistelussa
- Tytäryhtiöiden tuloutukset (Kemijärven lämpö ja vesi Oy, Elwira Oy, Koillis-Lapin Sähkö Oy) on valmistelussa
- Mahdollinen oman pääoman pienentäminen on valmistelussa

27.8.2019 Kemijärvi

Atte Rantanen
kaupunginjohtaja